

Møde i Nationalparkrådet 9. januar 2013

REFERAT – endeligt

udsendt 25. januar 2013

Mødetid:	Onsdag den 9. januar 2013 kl. 17.00 - 20.45.
Mødested:	Fiskeri- og Søfartsmuseet, Tarphagevej 2, 6710 Esbjerg V
Deltagere:	Medlemmer af Nationalparkrådet for Nationalpark Vadehavet, Sekretariatsleder Thomas Holst Christensen og sekretær Alette Houman Dyhrfjeld, praktikant Hans Henning Hollænder
Mødeleder:	Mette Guldborg, Formand for Nationalparkrådet
Referent:	Alette Houman Dyhrfjeld

Mødeliste:

Danmarks Fiskeriforening	Oluf Stenrøjl	Afbud
Dansk Botanisk Forening	Søren Vinding	
Destination Sydvestjylland	Poul Therkelsen	Ikke til stede
DMU	Karsten Laursen	Afbud
Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste	Søren Malle	
GEUS	Jens Morten Hansen	Ikke til stede
LAG	Hans Marten Smidt	
LAG Fiskeri	Preben Friis-Hauge	
Lokalarkiverne	Birgitte Thomsen	Afbud
Marsken omkring Sneum Å	Randi Kragh Hansen	
Museerne i Vadehavsområdet	Mette Guldborg	
Region Syddanmark	Susanne Linnet	
Det Rådgivende Udvalg for Tøndermarsken	Bo Jessen	
Det Rådgivende Udvalg for Vadehavet	Erling Krog	
Sydvestjysk Udviklingsforum	Winnie Abildgaard	
Vadehavets Bådclubber	Svend Tougaard	
Vadehavets Formidlerforum	Klaus Melbye	
Vadehavskunsterne	Else-Pia Martinsen Erz	Afbud
Skallingen, Ho og Oksbøl	Anne Marie Slaikjær	
Varde Ådal	Ole Andresen	
Marbækområdet	Claus Løth	
Fanø	Ole Mouritzen	Afbud
	Karen Boel Madsen	
Ribe Marsken	Kent Rygaard	
	Søren Mosegaard Sørensen	Afbud
Mandø	Claus Christensen	Ikke til stede
Rømø	Jan Gravesen	Afbud
	Søren Laursen	
Tøndermarsken	Bodil Marie Arbjerg Lundby	
	Peter Sønnichsen	

Dagsorden pkt.:	1. Velkomst og godkendelse af dagsorden
Referat:	Mette Guldborg bød velkommen og dagsordenen blev godkendt. Mette Guldborg orienterede om afbud samt første punkt på dagsordenen.
Dagsorden pkt.:	2. Orientering om Vadehavsforum forud for valg af repræsentant
Referat:	<p>Preben Friis-Hauge gav i sin egenskab af formand for Vadehavsforum en orientering om forummets opbygning og virke som baggrund for Nationalparkrådets senere udpegning af en repræsentant til Vadehavsforum.</p> <p>Nederlandene, Tyskland og Danmark har siden 1978 haft et samarbejde om Vadehavets forvaltning på regeringsniveau. Samarbejdet ledes til dagligt af en fælles trilateral bestyrelse, hvor bl.a. Nationalpark Vadehavet er repræsenteret ved Bent Poulsen. Til at rådgive Det Trilaterale Samarbejde blev der i 2002 nedsat et rådgivende Vadehavsforum med deltagelse af lokale myndigheder, NGOer og andre relevante interessenter. Formandskabet går på skift mellem landene, og i perioden fra 2010 til 2014 varetages posten af Preben Friis-Hauge. Bestyrelsen for Nationalpark Vadehavet har godkendt, at Rådet søger om optagelse i Vadehavsforum.</p> <p>Preben Friis-Hauge orienterede om, at møderne foregår på engelsk og materialer er på engelsk. Han orienterede om mødernes form, indhold, arbejdsgrupper og repræsentanter. Der er 2 årlige møder med overnatning. Der kan herudover også være tale om møder i arbejdsgrupper, hvis man deltager i disse. Næste fælles forummøde er 23.-24. maj 2013 i Groningen. Der henvises til præsentation 1 for yderligere information.</p> <p>Det blev besluttet, at der vælges en repræsentant på det førstkommende Rådsmøde. Rådets repræsentant vil kunne få bistand fra sekretariatet, til at blive sat ind i arbejdet i Vadehavsforum. Rådsmedlemmer, der er interesseret i at blive valgt, kan tilmelde deres kandidatur direkte på næste Rådsmøde. Omkostninger til mødedeltagelse vil blive dækket af Nationalpark Vadehavet efter nærmere aftale og sekretariatet vil yde sekretariatsmæssig bistand.</p>
Dagsorden pkt.:	3. Meddelelser - orienteringspunkt
Referat:	<p>Meddelelser fra formanden, Rådets medlemmer og sekretariatet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyt fra bestyrelsen v. Svend Tougaard og Mette Guld-

	<p>berg: Da sidste møde i bestyrelsen var et fællesmøde, var der ingen orientering.</p> <ul style="list-style-type: none">• Nyt fra Sekretariatet v. Thomas Holst Christensen Thomas orienterede om, at der er slået 2 stillinger op som henholdsvis projektkonsulent og projekt- og formidlingskoordinator.• Mette orienterede kort om Fiskeri- og Søfartsmuseets nye sælarium, som indvies 17. maj 2013, samt vadehavspavillonen, som indvies i 2014.
Dagsorden pkt.:	4. Emne til udtalelse fra Nationalparkbestyrelsen – Projekt Nationalparkskib
Referat:	<p>Der blev kommenteret på projekt materialet, som var sendt ud i forbindelse med fællesmødet den 5. december. Rådet havde mange kommentarer og forslag – primært indenfor emnerne økonomi, organisering og brug - og formanden bad derfor om, at der blev refereret fra hele diskussionen som angivet nedenfor.</p> <p>Klaus Melbye lagde vægt på at skibet i sin funktion ikke skal konkurrere med eksisterende formidlingstilbud men understøtte disse. Hvis der bliver tale om konkurrence kan Vadehavets Formidlerforum ikke bakke op om projektet.</p> <p>Svend Tougaard bemærkede, at intentionen med skibet er, at det skal være nationalparkens "flag". Det skal synliggøre og repræsentere NP Vadehavet, i lighed med de andre nationalparks centre. Bemanding og drift er ved at blive undersøgt. Der skal ikke laves organiserede sejlads, men firmaer der bidrager til skibet, kan tilbydes et antal ture om året.</p> <p>Søren Vinding foreslog, at man inddrager professionelle til at undersøge niveauet for vedligeholdelsesudgifter nærmere. Der er tilsagn fra Oluf Stenrøjl om, at han gerne vil se på dette. En inddragelse af yderligere sagkundskab til at vurdere økonomien i projektet er ikke en underkendelse af det hidtidige arbejde i arbejdsgruppen men en kvalificering af dette.</p> <p>Erling Krog opfordrede til, at man laver en prognose for antallet af brugsdage for skibet og tager med i overvejelserne at vejrforholdene i Vadehavet i væsentlige dele af året kan vanskeliggøre sejlads og muligheden for at være på bestemte steder til bestemte tidspunkter. Erling Krog mente i øvrigt ikke at et sidesværd ville have praktisk betydning for et skib, der sejler med motor.</p>

Mette Guldborg opfordrede til, at der bliver inddraget en økonomisk rådgiver. Herudover lagde Mette op til, at skibet bliver en selvstændig enhed, som nationalparken bidrager til.

Thomas Holst orienterede om, at skibet ikke vil være konkurrerende i forhold til eksisterende formidlingstilbud, men derimod have en understøttende funktion i samarbejde med formidlerne. Skibsbyggeren har givet vurdering af vedligeholdelsesudgifter, der forventes at være lave, da der er tale om et nyt skib. Der er allerede nu et tilsagn om et betydeligt sponsorat.

Ole Andresen opfordrede til, at Rådet fokuserer sin rådgivning på anvendelsen af skibet og ikke hvorvidt, der skal anskaffes et skib. Sidstnævnte har bestyrelsen besluttet at arbejde for.

Karen Boel bakkede op om dels at inddrage sagkundskab og dels gøre det til en selvstændig enhed.

Søren Laursen bad om at bestyrelsen overvejer organisationsform – herunder at man etablerer en styregruppe for skibet. I dette arbejde bør man inddrage en formidler og en sagkyndig, f.eks. Klaus Melbye og Oluf Stenrøjl.

Bo Jessen bad om at få at vide, hvem der sidder i skibsarbejdsgruppen. Det er Svend Tougaard, Kjeld Andreasen, Anette Fonder, Jette Beck og Thyge Jensen. Bo Jessen indstillede til, at man ikke underkendte arbejdsgruppens indsats og viden.

Winnie Abildgaard fandt det væsentlig at gøre nationalparken synlig, men mente ikke, at det nødvendigvis skulle være ved hjælp af et skib.

Kent Rygaard kunne kun bakke op omkring skibet, da 80 % af nationalparken ligger i vandet – så derfor så han det som oplagt.

Ole Andresen bad om en beskrivelse af hvad skibet kan bruges til og hvor mange passagerer der kan medtages.

Svend Tougaard forklarede, at det må sejle med besætning på 2 og 12 passagerer, der må ikke være betalende gæster.

Thomas Holst orienterede om hvordan skibet kan bruges i forhold til skoleklasser, formidling, repræsentation, regattaer mv.

Søren Vinding mente, at i andre nationalparker har de ikke store formidlingscentre, som vi har i Nationalpark Vadehavet. Det vil derfor ikke være naturligt at bygge et center her, men udnytte de ressourcer vi allerede har.

Winnie Abildgaard spurgte hvornår man går i gang? Hvorfor finder vi ikke bare sponsorer på 3 millioner?

Thomas Holst forklarede, at staten har en bevillingsramme til større anlæg, hvor vi kan søge. Anmoder vi om en bevilling, kan vi evt. afdrage over en længere periode og den

	<p>million der er afsat i budgettet vil derfor kunne reduceres i budget 2013. De nærmere betingelser og muligheder vil blive undersøgt snarest.</p> <p>Svend Tougaard forklarede, at hvis pengene bliver skaffet, forventer Bestyrelsen at sætte projektet i gang.</p> <p>Anne Marie Slaikjær satte spørgsmålstejn ved afhængigheden af at have kvalificerede frivillige til at understøtte driften.</p> <p>Søren Laursen opfordrede til, at man tager til efterretning at Bestyrelsen har givet tilsagn om, at Rådet fremover vil blive bedt om rådgivning før beslutning om at gå videre med et større projekt som et nationalparkskip. Rådet derfor bør gå videre med idéerne, frem for at diskutere om skibet har relevans.</p> <p>Anne Marie Slaikjær forklarede, at Rådet godt kan udtale sig om hvorvidt projekter skal gennemføres, uden at bestyrelsen har bedt om det.</p> <p>Peter Sønnichsen sagde, at skibet ikke er købt og det kun bliver købt hvis det kan finansieres.</p> <p>Susanne Linnet var som udgangspunkt meget positiv overfor idéen med et skib, men mente at det med fordel kunne undersøges, om der var alternative finansieringsmuligheder, set i lyse af en mulig reduktion af budgettet fra 10 til 7,5 millioner kr. Hun foreslog endvidere, at man kunne vurdere muligheden for at leje eller lease et skib i stedet for at bygge et nyt.</p> <p>Ole Andresen synes, at det vil være godt at se nationalparken fra vandsiden.</p> <p>Randi Kragh Hansen mente, at skibet evt. skal være større, så det kan sejle med større grupper.</p> <p>Peter Sønnichsen mente, at man skal bruge skibet som reklamefremstød.</p> <p>Bodil M A Lundby gav udtryk for, at skibet er en rigtig god idé, og at det er godt at det kun er en lille flok der kan komme med ad gangen. Hun synes, at det er et alle tiders projekt.</p> <p>Randi Kragh Hansen syntes også, at det er en god idé, men er bekymret for om økonomien kan holde.</p>
Dagsorden pkt.:	5. Emne til udtalelse fra Nationalparkbestyrelsen – Budget og arbejdsplan for Nationalparken 2013
Referat:	<p>Rådet fik forelagt budgettet til yderligere udtalelse og fik herunder mulighed for at udtale som om hvordan evt. justeringer fra 10 millioner kr. til 7,5 millioner kr. kan foretages.</p> <p>Mette Guldborg præsenterede en oversigt, som dannede baggrund for Rådets debat og kunne tjene som baggrund for en vurdering af, hvordan en evt. reduktion af budgettet</p>

	<p>fra 10 mill. kr til 7.5 mill. kr kan foretages.</p> <p>Søren Vinding foreslog at den første million hentes ved at tage nationalparkskibet af budgettet. Herudover foreslog han: Målsætning 5, projekt med etablering af stier, reduceres. Målsætning 6 Afmærkning og synliggørelse, reduceres med 500.000. Målsætning 9, bidrag til Mit Vadehav reduceres. Tilskud til Vadehavsfestivalen fjernes.</p> <p>Der var ikke andre Rådsmedlemmer der havde et præcist bud på, hvordan man kunne skære de 2,5 millioner væk, men der var en god debat omkring mulighederne for at skære ned, hvor flere angav en reduktion i samtlige beløb efter "grønthøstermetoden" som et alternativ.</p> <p>Der var udbredt enighed om at anbefale at undersøge muligheden for at opnå alternativ finansiering af nationalparkskibet ved bl.a. at søge tilskud fra den statslige anlægspulje.</p> <p>Thomas Holst forklarede, at det var klart at budgetlægningen for nationalparkens første år var forbundet med en del usikkerhed. Der vil endvidere være et restbeløb fra budget 2011-12, som kan overføres til 2013.</p> <p>Til at supplere den statslige bevilling vil der endvidere blive søgt om midler fra en lang række fonde, samarbejdspartnere og støtteordninger. Der vil dog som regel altid være et krav om medfinansiering og det vil derfor være væsentligt at have reserveret midler til dette indenfor de enkelte indsatsområder.</p> <p>Som det var tilfældet, da Rådet behandlede budgettet sidste gang på sit møde den 31. oktober 2012, var Rådet særligt optaget af vægtingen mellem målsætning 1-3 og målsætning 5 og 8.</p> <p>Det blev udtrykt fra mange sider, at Rådet ved sin sammensætning med mange forskellige interesser naturligt vil have fokus på og prioritere forskellige indsatsområder. Det vil derfor være naturligt at der ikke kan opnås konsensus om specifikke nedskæringer på enkeltposter i budgettet.</p> <p>Svend Tougaard og Mette Guldborg vil loyalt fremsætte rådets kommentarer på det kommende Bestyrelsesmøde.</p>
Dagsorden pkt.:	6. Emne til udtalelse fra Nationalparkbestyrelsen - Retningslinjer for brug af logo
Referat:	En arbejdsgruppe har udarbejdet retningslinjer for brug af

	<p>logo, disse blev gennemgået på mødet. Rådet kommenterede på disse, med henblik på Bestyrelsens endelige vedtagelse på mødet den 30. januar 2013.</p> <p>Thomas orienterede om logoretningslinjerne. Logogruppen indstiller ansøgere til bestyrelsen og bestyrelsen godkender disse endeligt. Det var den eneste ændring i forhold til arbejdsgruppen oplæg. Men det endelige materiale havde ikke været udsendt til arbejdsgruppen, hvorfor der er kommet et par bemærkninger efterfølgende, herunder:</p> <ul style="list-style-type: none">• På side 1 tilføjes en formulering om, at det ikke kun er partnerne der har fordel af logoets anvendelse, men at nationalparken også har en klar fordel i samarbejdet med mange interessenter og den deraf følgende større synlighed.• På side 2 under kriterium 1 er det endvidere foreslået, at den første sætning i afsnittet startende med "Tjenesteydelser" forenkles, så det kommer til at lyde: "Tjenesteydelser såsom transport, formidling, udlejning, overnatning og lignende skal være målrettet nationalparken." <p>Der blev stillet opklarende spørgsmål til kriterierne. Thomas Holst forklarede, at arbejdsgruppen har lagt vægt på, at det skal være nemt og overskueligt at få adgang til logoet. Der er allerede nu nogle aktører, der har fået midlertidig tilladelse, denne tilladelse kan trækkes tilbage, såfremt udvalget vurderer, at de ikke er berettigede til at bruge det. Det blev understreget, at aktører der gør brug af logoet, skal have et vist kendskab til nationalparken.</p> <p>Herudover kom debatten ind på nationalparkflaget. Dette kan købes hos sekretariatet, såfremt man har den fornødne logocertificering.</p> <p>Retningslinjerne skal tages op igen i 2014.</p> <p>Nationalparkrådet gav på baggrund af diskussionen sin anbefaling til at retningslinjerne bliver anvendt.</p>
Dagsorden pkt.:	7. Evaluering af Rådets møder og fremtidig form
Referat:	<p>Rådets virke i det forløbne år blev drøftet, herunder mødeform, mødeledelse, indkaldelser, referater, indlæg m.m. Mette havde fundet intentionerne frem fra det første møde – og disse var stort set fulgt. Man har besøgt flere steder i nationalparken ved møderne, dog har der ikke været så meget tid til at se på områderne, dette har der været bedre tid til på udflugterne.</p> <p>Rådets medlemmer kom med deres synspunkter, mødernes</p>

	<p>indhold og forløb blev drøftet. Rådet var generelt tilfreds med møderne, og var positivt overfor de kritiske diskussioner. En mere præcis definition på hvad Bestyrelsen ønsker svar på/råd om blev dog efterlyst, ligesom det blev efterlyst, at det blev præciseret om punkterne var orienterende eller til diskussion.</p> <p>Rådsmedlemmerne udtrykte tilfredshed med mødeledelsen.</p> <p>Det blev besluttet, at Rådet vil arbejde hen imod mere håndfaste udtalelser og at Rådet ønsker en tilbagemelding fra Bestyrelsen på hvordan de modtager Rådets udtalelser.</p>
Dagsorden pkt.:	8. Klæggrave i Nationalpark Vadehavet
Referat:	<p>I Nationalparkplanen for 2013-18 er det som indsats 2.2 beskrevet, at nationalparken vil vurdere naturtilstanden i de eksisterende klæggrave og deres behov og potentiale for naturgenopretning. Hans Henning Hollænder har, som led i sit ophold som Have- og Parkingeniørstuderende i nationalparksekretariatet, i perioden 3. september 2012 til 1. februar 2013 gennemgået de eksisterende klæggrave og præsenterede kort resultatet af dette arbejde.</p> <p>Hans Henning gennemgik sin præsentation og fortalte om de 34 klæggrave han havde fundet samt 6 råstofgrave. De ligger alle i Esbjerg og Tønder kommuner. Hans Henning fortalte, at klæg er blevet brugt til forstærkning af digerne. Hans Henning havde prøver med på klæg og havde lavet et eksempel på klægkunst – et klægsvin. For yderligere information, se præsentation 2.</p>
Dagsorden pkt.:	9. Eventuelt
Referat:	<p>Anne Marie Slaikjær fortalte, at hun skal på barsel i foråret, men ikke forventer at holde barselsorlov fra sit arbejde i Rådet.</p> <p>Søren Malle uddelte en folder om Oksbøl Skyde- og øvelsesterræn.</p> <p>Hans Marten Smidt spurgte, om Nationalpark Vadehavet deltager i Ribe dyrskue. Thomas Holst oplyste, at sekretariatet arbejder på at gøre nationalparken synlig på en række arrangementer såsom dyrskuer, havnefester, festivaler mm. Dette vil bl.a. blive gjort gennem anvendelse af nationalparkens mobile udstilling, som man håber at supplere med en yderligere en af slagsen. Det vil være den nye Projekt- og Formidlingskoordinator, der får til opgave at koordinere denne indsats.</p>

